



در شرایط فعلی نیز برنامه سازان باید توجه داشته باشند چه ارزش هایی نیاز است پررنگ شوند و با چه شخصیت دینی می توان این ارزش ها را بیشتر در معرض نمایش قرار داد. مثلاً حس مسؤولیت پذیری، شجاعت، اقتدار و ماندن پای کار از جمله ارزش هایی است که با کمک ویژگی های حضرت ابوالفضل (ع) می توان این ارزش ها را به کودک آموخت

## ضعف نبود کارشناس مذهبی و تربیتی در تولید برنامه

کارگردان حرفه ای وجود دارد این مفاهیم را از لایه ارزشی و مفهومی به لایه ای بیابار که تصویری و عملی باشد. به طوری که بتوان با آن ارتباط برقرار کرد. در حال حاضر چنین کمبودی حس می شود و البته مهم تر از همه، کمبود این قضیه در حوزه کودک و نوجوان است.»

او با انتقاد از کمبود فیلم و سریال برای کودکان و نوجوانان ادامه می دهد: «فیلم و سریال برای کودک و نوجوان بسیار فقیر و لاغر است و علاوه بر این کارشناس های کمی هم در این زمینه هستند تا بتوان از آنها کمک و مشورت گرفت. مشاوری هایی که هم مذهبی و هم تربیتی باشد. بنابراین نکته ای که نبودش حس می شود حضور این مشاورهاست.»

## ضعف چرخه اقتصادی در برنامه های کودک و نوجوان

کنند تا سرمایه گذاران و تهیه کنندگان ترغیب شوند در زمینه کودکان نیز به تولید فیلم و سریال بپردازند. در این زمان است که کارگردان ها و نویسندگان های بزرگ انگیزه پیدا خواهند کرد تا در این زمینه ورود کرده و فیلم و سریال های ماندگاری تولید کنند: «در حال حاضر نهادهای اقتصادی و دولتی آن قدر درگیر مسائل سیاسی و اقتصادی روز هستند که کودک و نوجوان را فراموش کرده اند. در صورتی که نهادهای فرهنگی که بودجه کافی دارند می توانند به عنوان بازوی قدرت در این زمینه ورود کرده و این امکان را در اختیار نویسندگان و کارگردان های بزرگ قرار دهند برای آن که بتوانند از توانمندی خود در تولید یک محصول ارزشمند حوزه کودک و نوجوان بهره ببرند.»

این کارشناس رسانه و کودک در نهایت معتقد است اگر تولیدات به سمت تولیدات باکیفیت برود آن وقت است که خانواده ها نیز تمایل پیدا می کنند تا کودکان شان وقت خود را برای دیدن فیلم و سریال و انیمیشن های داخلی صرف کنند. نه این که کودک شان زمان خود را برای دیدن برنامه های خارجی و انیمیشن های خارجی که دارای فرهنگ و باوری متفاوت نسبت به کشور خودمان است بگذرانند. چون این وظیفه نهادهای فرهنگی است که تولید چنین برنامه هایی را در دستور کار قرار دهند و جدی روی آنها کار کنند.

متأسفانه شاهد آن هستیم که کودکان و نوجوانان در این خصوص نادیده گرفته شده اند. نداشتن برنامه سازی درست و نساختن فیلم و سریال موجب شده تا اکثر سلیقه ها به سمت برنامه ها، سریال ها، فیلم ها و انیمیشن هایی برود که در خارج از کشور ساخته می شوند و به دلیل کیفیت بالایشان دارای طرفدار هم هست که کمترین تاثیری که می تواند روی کودکان و نوجوانان داشته باشد این است که سلیقه فرهنگی شان تغییر پیدا کند.

به گفته زهرا صالحی نیا، تولید کار کودک کار دشواری است و باید دو سویه به این ماجرا نگاه شود. از یک سو ارزش های دینی که قرار است بیان شود، کدام ارزش های دینی عمیق و درونی باشد و از سوی دیگر پذیرفتن سرمایه گذار برای آن که به تولید چنین برنامه هایی ورود کند و کارگردان و نویسنده در این زمینه کار انگیزه تولید داشته باشند: «نویسنده، شاعر، نقاش و... برای آن که یک اثر دینی خلق کنند در مقایسه با ساخت یک فیلم و سریال که مفاهیم مذهبی را مطرح کند مشقت کمتری خواهد داشت. فیلم سازی در این زمینه یکی از سخت ترین روش هاست. چون این مساله بسیار درونی و ریشه ای است. برای همین هم کمتر نویسنده و

نبود چرخه اقتصادی در این حوزه نیز نکته دیگری است که زهرا صالحی نیا به آن اشاره کرده و می گوید: «چرخه اقتصادی در این بخش نیز ضعیف است. سینما و سریال سازی کودک نسبت به دهه ۶۰ و ۷۰ خیلی به عقب رانده شده و به قهقرا رفته است. تهیه کنندگان ترجیح می دهند سریال های عاشقانه بسازند تا سریال کودک و متأسفانه سریال های کودکانه ای که ساخته شده هم هیچ رنگ و بویی از مسائل دینی و ملی هم نداشته اند. همین هم که ساخته می شود، هم نظارت کمتر است و هم کارشناسی درستی روی آنها نمی شود. انگار که بچه ها و نوجوان ها نادیده گرفته شده اند و برای همین هم بسیاری از ساخته ها مانند یک شعله کم سو، روشن و سریع خاموش می شوند.»

او بر این نکته تأکید دارد نهادهای اقتصادی و دولتی برای تولید فیلم و سریال کودکان حمایت های لازم را در دستور کار قرار دهند و کاری



رود پیچیدگی های تولیدات مذهبی برای کودکان و نوجوانان

# سازي برای کودکان ماهییم دینی است



تصویری از برنامه تلویزیونی «مامان ها» با حضور زهرا صالحی نیا

پدیده و از برنامه و فیلم های مختلف تولید شده برای کودکان و نوجوانان صحبت می کرد در این زمینه نیز به این نکته اشاره دارد که لازم است پیام ها در برنامه های امروزی به صورت غیر مستقیم منتقل و تلاش شود با کمک داستان، روایت در دل یک برنامه آن پیام را منتقل کنند: «تلاش بر این است تا با روش های مختلف پیام مورد نظر در برنامه های ساخته شده برای کودک جذاب و جالب باشد. مخصوصاً در زمینه آموزه های دینی برای کودکان زیر شش سال نباید مستقیم وارد آموزه های دینی شد. ساخت چنین برنامه هایی هم از لحاظ کیفی و هم محتوایی جای کار بسیاری دارد.»

ساخت نمآهنگ هایی که برای معرفی پیامبر اسلام، نماز، روزه و... ساخته می شود از جمله روش هایی است که تلاش شده تا دارای جذابیت های تصویری باشد؛ چون کودکان زیر هفت سال تفکر انتزاعی ندارند و صالحی نیا در این زمینه می گوید: «چون ریشه آموزش های دینی مخصوصاً مسائل مربوط به یک سری از ارزش های دینی به مسائل انتزاعی برمی گردد و بچه ها تا شش هفت سالگی تفکر انتزاعی ندارند بهتر است در این زمینه تا حدی ورود کرد تا کودکان با آنها انس بگیرند؛ یعنی آموزه ها، برنامه ها و برنامه سازی ها طوری باشد که بتوان کودک را در چنین اتمسفری جای داد و با ارزش ها آشنا شوند. مثلاً آشنایی با ارزشی مانند شجاعت که به صداقت می رسد. چون این که ببیند کودکی تلاش می کند به دیگران کمک کند یا شجاعت باشد را در این حد متوجه می شود.»

## دینی، کار ساده ای نیست

چون این که بتوانی مفاهیم را به تصویر بگشی آن هم به صورتی که کودک آن را بپذیرد، درک کند و دوست داشته باشد، دشوار است و امکان دارد همین موضوع باعث شود تا سطح کیفی کار پایین بیاید. به خصوص که نمی توان برنامه ای تولید کرد که مورد قبول تمام ذائقه ها باشد: «به هر حال نمی شود انتظار داشت برنامه ای تمام سلاقی و نگاه ها را در برگیرد و جذب کند. اگر قرار باشد خیلی جدی در این زمینه ورود و برنامه سازی کرد تا نسل کودک و نوجوان را دربرگیرد و لایه های مذهبی را با ارزش های ملی نیز تلفیق کند باید بابت ساخت چنین برنامه ای زمان و انرژی زیادی گذاشت و نیاز به کار کارشناسی و تولید برنامه ای هزینه بر دارد تا در نهایت امیدوار بود ۸۰ درصد کودکان و نوجوان ها را راضی نگه دارد.»